

თენგიზ ირემაძე

შალვა ნუცხბიძის ფილოსოფია
მოკლე სისტემურ-კრიტიკული ანალიზი

Tengiz Iremadze

SHALVA NUTSUBIDZE'S PHILOSOPHY
A brief systematic-critical analysis

თბილისი 2023 Tbilisi

ახალი საქართველოს უნივერსიტეტი
კავკასიური ფილოსოფიისა და თეოლოგიის
სამეცნიერო-კვლევითი არქივი

NEW GEORGIAN UNIVERSITY
Archive of Caucasian Philosophy and Theology

რედაქტორი: პროფ., დოქტორი უდო რაინჰოლდ იეკი
Editor: Professor, Doctor **Udo Reinhold Jeck**

რეცენზენტი: პროფ., დოქტორი ლალი ზაკარაძე
Reviewer: Professor, Doctor **Lali Zakaradze**

დაკაბადონება და ყდის დიზაინი: გიორგი ბაგრატიონი
Cover design and Book layout: **Giorgi Bagrationi**

პირველი გამოცემა, 2023
First Edition, 2023

© კავკასიური ფილოსოფიისა და თეოლოგიის
სამეცნიერო-კვლევითი არქივი, 2023
© Archive of Caucasian Philosophy and Theology, 2023

გამომცემლობა „ნეკერი“, 2023
Publishing House “Nekeri”, 2023

ISBN 978-9941-501-62-3

სარჩევი

ნინათქმა	5
1. ცხოვრება და მოღვაწეობა	9
2. თეორიული ფილოსოფია	15
2.1. ალეთეიოლოგია	15
2.2. ესთეტიკა	24
3. ფილოსოფიის ისტორია	29
3.1. ქართული ფილოსოფიის ისტორია	29
3.2. „აღმოსავლური რენესანსის“ თეორია და „არეოპაგიტიკის“ ავტორის საკითხი	38
4. რეცეფცია	47
5. რჩეული ბიბლიოგრაფია	53
რეზიუმე	61
სახელთა საძიებელი	64
საგანთა საძიებელი	66
ავტორის შესახებ	67

CONTENTS

Foreword	5
1. Life and work	9
2. Theoretical philosophy	15
2.1. Alethiology	15
2.2. Aesthetics	24
3. History of philosophy	29
3.1. History of Georgian philosophy	29
3.2. The theory of the “Eastern Renaissance” and the question of the authorship of “Corpus Areopagiticum”	38
4. Reception	47
5. Selected bibliography	53
Resume	61
Name Index	64
Subject Index	66
About the Author	70

ნინათქმა

ნარმოდგენილ ნაშრომში სისტემურ-კრიტიკულ
ჭრილშია განხილული XX საუკუნის ერთ-ერთი
ყველაზე ცნობილი და გავლენიანი ქართველი
მოაზროვნის, შალვა ნუცუბიძის (1888-1969 წწ.)
ფილოსოფიური შემოქმედების უმნიშვნელოვანე-
სი ასპექტები. განსაკუთრებული ყურადღება კი
ექცევა მის ნაშრომებს თეორიულ ფილოსოფიასა
და ფილოსოფიის ისტორიაში, რადგან სწორედ
ეს ორი სფერო და ამ განხრით შექმნილი გამოკ-
ვლევები ქმნის შალვა ნუცუბიძის ფილოსოფიუ-
რი შემოქმედების მთლიან სურათს და ამ მიმარ-
თულებით არის კიდეც საძიებელი მისი ფილო-
სოფიის ორიგინალობა და სიახლე. თეორიული
ფილოსოფიის დარგში მან ახალი ფილოსოფიუ-
რი თეორია, ალეთეროგიური რეალიზმი შექ-
მნა, რომელიც შემდგომ მონისტური ესთეტიკის
ორიგინალური კონცეფციის ჩამოყალიბებით გა-
ნაგრძო. მონისტური ესთეტიკის საფუძვლები

შალვა ნუცუბიძის ფილოსოფია

ხელოვნების ზოგად თეორიას წარმოადგენს და მჭიდრო კავშირშია ალეთეიოლოგიასთან. უნდა ითქვას, რომ მან ალეთეიოლოგიისა და მონისტური ესთეტიკის კონცეფციათა შექმნით ქართული თეორიული ფილოსოფიის მნიშვნელოვან ტრადიციას დაუდო სათავე.

შალვა ნუცუბიძის ფილოსოფიური შემოქმედების მეორე უმნიშვნელოვანეს სფეროს წარმოადგენს მისი გამოკვლევები ფილოსოფიის ისტორიაში. ქართველმა ავტორმა თავისი ორტომიანი ნაშრომით „ქართული ფილოსოფიის ისტორია“ (ტ. 1 – 1956 წ., ტ. 2 – 1958 წ.) დააფუძნა კიდევ მეცნიერების ეს დარგი და საფუძველი ჩაუყარა ამ მიმართულებით მნიშვნელოვან ფილოსოფიურ კვლევებს. მის სახელთან არის დაკავშირებული „აღმოსავლური რენესანსის“/ „ქართული რენესანსის“ თეორია, ასევე, პეტრე იპერისა და „არეოპაგიტიკის“ უცნობი ავტორის იდენტობის თეორია, რომლებმაც მეტად ნაყოფიერი, თუმცა, მძაფრი დისკუსიები გამოიწვია

წინათქმა

ქართულსა თუ უცხოურ სამეცნიერო წრეეებში და დღემდე აქტიური განხილვის საგანია. აღ-სანიშნავია, რომ ეს თეორიები მრავალ სადავო დებულებასა და თეზისს მოიცავს; შესაბამისად, კვლევა-ძიება იმ განხრითაც უნდა წარიმართოს, თუ რამდენად ვალიდურია ამ თეორიათა კონ-ცეპტუალური ჩარჩო და ისტორიულ-ფილოლო-გიურ მასალათა არქეოლოგია. მიუხედავად ამი-სა, თვით ამ სადავო თეორიებშიც კი მრავალი საყურადღებო და ნაყოფიერი დებულებაა წარ-მოდგენილი, რომელთა გამოყენება ინტერკულ-ტურულ და ინტერდისციპლინურ კვლევათა კონტექსტში დღესაც კი უთუოდ სასარგებლო იქნება.

წინამდებარე ნაშრომი შალვა ნუცუბიძის ფი-ლოსოფიის სისტემურ-კრიტიკული ანალიზის ახ-ლებული მცდელობაა. იმედია, რომ მასში წარ-მოდგენილი მეთოდოლოგიური მიდგომა ხელს შეუწყობს ქართველი ფილოსოფოსის ნააზრე-ვის შემოქმედებითი ათვისებისა და გათავისების

შალვა ნუცუპიძის ფილოსოფია

პროცესს და თანამედროვე ქართული ფილო-სოფიის კონტექსტშიც მისი ნააზრევის არაერთ მნიშვნელოვან ასპექტსაც მოჰყენს ნათელს.

თენგიზ ირემაძე
ქ. თბილისი, 25 ნოემბერი, 2023 წ.